

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055242
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Ανάγκη για δημιουργία Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.), εξειδικευμένων
Ειδικών Σχολείων και προτεραιότητα των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική κατοικία
ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 2902/27-8-2025 Αναφορά

Σε απάντηση της υπ' αρ. 2902/27-8-2025 Αναφοράς που κατατέθηκε στη Βουλή και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η προώθηση της ανεξάρτητης και αξιοπρεπούς διαβίωσης στην κοινότητα, αποτελούν βασικές προτεραιότητες και στοχεύσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, με σκοπό την άμβλυνση των ανισοτήτων και την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά και την αποτροπή της ιδρυματοποίησης και περιθωριοποίησης των ατόμων με αναπηρία.

Εξάλλου, η ολοκληρωμένη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο κοινωνικό γίγνεσθαι δεν εκλαμβάνεται ως πράξη φιλανθρωπίας ή προνομιακή μεταχείριση, αλλά ως ουσιώδες και αναφαίρετο ανθρώπινο δικαίωμα. Η μετάβαση από το φιλανθρωπικό πρότυπο στο πλαίσιο των δικαιωμάτων επιβάλλει μια θεμελιώδη αναθεώρηση των θεσμικών πλαισίων και των πολιτικών πρακτικών, με βασικές αρχές τη συμπερίληψη, την προσβασιμότητα και την αναγνώριση της ετερογένειας ως αναπότρεπτου συστατικού της κοινωνικής συνοχής.

Οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) αποτελούν μικρές, προστατευμένες μονάδες μόνιμης κατοικίας (συνήθως για άτομα με νοητική υστέρηση ή άλλες αναπηρίες που δεν μπορούν να ζήσουν εντελώς αυτόνομα). Οι δομές αυτές παρέχουν υπηρεσίες προσωρινής διαμονής, φροντίδας και υποστήριξης στους ωφελούμενους τους με σκοπό την ενίσχυση της αυτονομίας

τους, την προώθηση της κοινωνικής τους συμπερίληψης, την ανακούφιση του υποστηρικτικού τους περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και των οικογενειών τους.

Όσον αφορά στην πρόβλεψη για εξειδικευμένες Σ.Υ.Δ. για άτομα με αυτισμό τύπου 3, με 24ωρη στελέχωση από εξειδικευμένο προσωπικό, ενισχυμένα μέτρα ασφαλείας, υποδομές αισθητηριακής αποφόρτισης και εξατομικευμένα προγράμματα στήριξης, σημειώνουμε ότι ο Φορέας οφείλει να παρέχει στους ενοίκους όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες υποστήριξης σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. Δ12/ΓΠοικ.13107/283/2019 (1160 Β') Υπουργικής Απόφασης.

Στο άρθρο 6 ορίζεται το ελάχιστο προσωπικό για την λειτουργία της Σ.Υ.Δ., το οποίο αυξάνεται ανάλογα με τη βαρύτητα της αναπηρίας των ενοίκων, ύστερα από εισήγηση της Διεπιστημονικής Ομάδας του Φορέα.

Περαιτέρω, προσφέρεται η προοπτική συνεργασίας με εξωτερικό εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, κλινικών ψυχολόγων, ψυχιάτρων, κοινωνικών λειτουργών, εργοθεραπευτών, λογοθεραπευτών, φυσικοθεραπευτών και άλλων επαγγελματιών συναφών ειδικοτήτων. Η επιλογή των εν λόγω συνεργατών διενεργείται από τον Φορέα, κατόπιν συνεννόησης με τη Διεύθυνση Λειτουργίας ή/και τον αρμόδιο Διευθυντή.

Η αρχιτεκτονική και ο εξοπλισμός των Σ.Υ.Δ. δεν είναι ενιαίος, αλλά διαφέρει ανάλογα με την αναπηρία των ατόμων που θα διαβιώσουν σε αυτές. Οι προδιαγραφές των χώρων αποσκοπούν στην άνετη, ασφαλή και ήρεμη διαμονή των ενοίκων στη Σ.Υ.Δ.

Για τους χώρους διαμονής ατόμων με αυτισμό, προβλέπεται η τοποθέτηση ειδικής επένδυσης με μαλακό ύφασμα στις επιφάνειες των τοίχων, από το δάπεδο μέχρι ύψος 1,80m με υλικό μαλακό πλαστικό πάχους τουλάχιστον 0,15m (τύπου αφρολέξ).Επίσης, με το ίδιο υλικό επενδύεται και το πίσω μέρος της πόρτας (εδάφιο 5 της παρ.4 του αρθρ. 14 της παραπάνω Υ.Α.)

Οι Σ.Υ.Δ. αποτελούν υποχρεωτικά μικρές μονάδες κοινωνικής φροντίδας ανοιχτές στην κοινότητα, με εξατομικευμένα προγράμματα στήριξης που αποφασίζονται από τη διεπιστημονική ομάδα. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. Αριθ. Δ12γ/ΓΠ2502/2025 (965 Β') ΚΥΑ "Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης αποζημίωσης σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης και Οικοτροφεία, που συμβάλλονται με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας" για τους ωφελούμενους των ΣΥΔ καταβάλλεται ημερήσιο τροφείο από τον ΕΟΠΥΥ που ορίζεται:

α) στο ποσό των εξήντα (60) ευρώ το άτομο, για τα Άτομα με ελαφριά και μέση νοητική υστέρηση ή άλλη αναπηρία (με ανεπτυγμένο βαθμό αυτονομίας και αυτοεξυπηρέτησης), για τα οποία δεν απαιτείται υψηλού βαθμού υποστήριξη από τον Φορέα,

β) στο ποσό των εβδομήντα (70) ευρώ το άτομο, για τα άτομα με βαριά νοητική υστέρηση, αυτισμό, εγκεφαλική παράλυση, κινητικές ή πολλαπλές αναπηρίες (με περιορισμένο βαθμό

αυτονομίας και αυτοεξυπηρέτησης) για τα οποία απαιτείται υψηλού βαθμού υποστήριξη εκ μέρους του φορέα.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας μεταβιβάζει προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. τις ανάλογες πιστώσεις για την πληρωμή τροφείων. Επιπλέον με το άρθρο 22 του ν.5229/2025 (158 Α') θεσπίστηκαν οι Δομές Βραχυχρόνιας Φιλοξενίας οι οποίες είναι μονάδες κοινωνικής φροντίδας του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213) που παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε άτομα με αναπηρία.

Επιπρόσθετα το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί από το 2022 το πιλοτικό Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», βάσει των άρθρων 32- 39 του ν. 4837/2021 και των υπ' αρ. 28458/24-03-2022 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1427/Β') και 28455/24-03-2022 (ΦΕΚ 242/Υ.Ο.Δ.Δ.), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, με στόχο την ανεξάρτητη διαβίωση των ΑμεΑ.

Στο Πρόγραμμα επιλέξιμοι ωφελούμενοι είναι άτομα με κινητική, ψυχική ή/και αναπτυξιακή ή/και νοητική αναπηρία, ηλικίας 16 έως 65 ετών και με ποσοστό αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο του 67%. Οι ώρες προσωπικής βοήθειας που απονέμονται σε κάθε ωφελούμενο/η, κατόπιν αξιολόγησης από Ειδική Επιτροπή ποικίλουν, ανάλογα με τη βαρύτητα της αναπηρίας του/της (άρθρο 8, παρ. 4 της υπ' αρ. 28458 ΚΥΑ, ΦΕΚ 1427/Β', όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

Επιπλέον, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας εστιάζει σε στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες διασφαλίζουν την ουσιαστική ισότητα, την καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες και την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία. Ειδικότερα, στο σύνολο των προγραμμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου, υπάρχει ειδική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία. Συγκεκριμένα:

1) Επίδομα Στέγασης

Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση των νοικοκυριών με χαμηλά εισοδήματα που επιβαρύνονται με το κόστος ενοικίου για την πρώτη κατοικία τους στο οποίο υπάρχει ειδική διάταξη (αρ. 2, παρ. 6 της αρ. 71670 Κ.Υ.Α, Φ.Ε.Κ. 4500 Β/2021) με την οποία δεν προσμετρώνται τα μη ανταποδοτικά αναπηρικά επιδόματα κατά τον υπολογισμό του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού που υποβάλει αίτηση για το πρόγραμμα.

2) Πρόγραμμα ΚΑΛΥΨΗ

Το πρόγραμμα παρέχει τριετή επιδοτούμενη μίσθωση σε νέους ηλικίας 25-39 ετών, δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που δεν διαθέτουν ιδιόκτητη πρώτη κατοικία, τέθηκαν κριτήρια μοριοδότησης για την ένταξη σε αυτό (αρ. 4, παρ. 2 της αρ. 24777/2023 Κ.Υ.Α., Φ.Ε.Κ. 1315 Β) όπου υπήρξε πρόβλεψη για θέσπιση αυξημένης μοριοδότησης για τα νοικοκυριά στα οποία περιλαμβάνονταν άτομα με αναπηρία.

3) Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους III

Το πρόγραμμα αυτό πέραν της στεγαστικής κατάστασης των νοικοκυριών λαμβάνει υπόψη περαιτέρω ευαλωτότητες, μεταξύ των οποίων η ύπαρξη χρόνιας ασθένειας ή αναπηρίας σε μέλος του νοικοκυριού. Από τα 1.708 άτομα που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα, υπάρχουν 229 ωφελούμενοι με χρόνια ασθένεια ή αναπηρία (13,42% του συνόλου).

4) Κοινωνική Αντιπαροχή

Στο θεσμικό πλαίσιο του προγράμματος (αρ. 7 του ν. 5006/2022, Φ.Ε.Κ. 239 Α) υπάρχει ρητή υποχρέωση κάθε ακίνητο που θα ανεγερθεί να πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης ατόμων με αναπηρία.

5) ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ II

Στο πρόγραμμα προβλέπεται κατ' εξαίρεση ότι το ακίνητο που αποκτάται από δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με ποσοστό τουλάχιστον 67%, ή έχουν εξαρτώμενα τέκνα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, δύναται να βρίσκεται επί οικοδομής ή να αποτελεί οικοδομή, η οποία έχει κατασκευαστεί έως τις 31.12.2020, αντί για τις 31.12.2007.

Ωστόσο το θεσμικό πλαίσιο για την θέσπιση των κριτηρίων επιλογής δικαιούχων προγραμμάτων Κοινωνικής Κατοικίας είναι υπό διαμόρφωση.

Το σύγχρονο πλαίσιο πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία σηματοδοτεί τη μετάβαση προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική ισότητας αυτονομίας και συμπερίληψης, η οποία ευθυγραμμίζεται με τους ευρύτερους στόχους της εθνικής κοινωνικής πολιτικής.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ